

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Weisz Márk könyvkereskedése, hova a lap szellemi részét illető közlemények, előfizetési és hirdetésidőket küldendők.
Kéziratok nem adóznak vissza.

Felölős szerkesztő: Éder János.
Kiadó-és laptulajdonos: Weisz Márk.

Előfizetési díj:
Egész évre 8 kor. Fél évre 4 kor. Negyed évre 2 kor.
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelen minden vasárnap reggel

A kivándorlók sorsa.

Messze, túl az operencián, idegen földön, idegen törvények és szokások között — a világ minden részéből összeverődött népekkel együtt élnek azok a szerencsétlen kivándorolt magyar testvéreink, akiket itthon kifárasztott a megélhetés nehéz problémája és a mostoha sors, vagy a hirtelen meggazdagodás vágya küzdte őket az ősi hajlékból, s egy szebb — jobb jövő reményében elindultak új hazát keresni.

Az utolsó két évtized, mely alatt a kivándorlás hihetetlen arányokban indult meg, mennyi szomorú, keserves tapasztalás árán tanított meg bennünket arra, hogy ezt az óriási nemzeti csapást, a népvándorlást minden áron meg kell akadályozni, — vagy legalább is csökkenteni. Hogy ne engedjük elpusztulni azt a sok százezer magyart, akikre odakin még szomorubb sors és sokkal nehezebb, szinte állati munka vár. Nagyrésztük úgy sem boldogul és előbb-utóbb elnyomorodik, elpusztul a gyárak, bányák félelmetes molochojában; a kisebbik rész pedig százszor visszasírva az elhagyott hazát, elviselhetetlen viszonyok között színlődik máról-holnapra.

Abból az alkalomból, hogy egy fővárosi lapnak, Az Est földkörüli utat tett munkatársának, Pásztor Árpádnak közreadott leveléből igen szomorú híreket olvastunk, vesszük kezünkbe a tollat, hogy az amerikai magyar munkásviszonyokról

és a munkások szomorú sorsáról, melyek ismét erősen foglalkoztatják a közvéleményt, mi is megemlékezzünk.

Szinte hihetetlen munkásmizériákról számol be Pásztor Árpád, melyeket személyes tapasztalatai alapján hatalmas csokorba gyűjtött össze. Elmondja, hogyan vélekedik az amerikai a bevándorlásról, mely ha megszűnne, a legnagyobb nemzeti szerencsétlenség lenne az Egyesült-Államok számára. Miért? Mert a bányák, gyárak — ahol tudvalevően a legnehezebb munka kívántatik — kizárólag Európából bevándorolt olcsó munkásokat foglalkoztatnak és mert az amerikai az ilyen terhes, fárasztó munkára nem vállalkozik.

Igazán jellemző. Az amerikai csak vállalkozik és a nehéz, testet lelkét őrölő fizikai munkát meghagyja a bevándorlóknak, akiknek igen nagy része magyar és magyar-nemzetiségű. Valósággal rabszolgasorsban vannak ezek a szerencsétlen munkások, akiket mindenki kiuzsoráz és megzsarol. „A kivándorló Amerikában szabad zsákmány, aki éri zsákmányolja, megcsalja, meglopja, s ha a törvény meg is védené, nem tudja használni, nem tud kihez fordulni, mert nem tud angolul, közvetítőkre szorul s ezek a közvetítők szintén megcsalják, rajta élőszködnék, belőle élnek“.

A szinte állati munkát végző munkásoknak se haladás, se előbbrejutás, semmi megfelelő egzisztencia

biztosítva nincs; 1 dollár 75 cent örök napi fizetésük van, de sokszor megesik, hogy egy héten alig dolgoznak két napot, mert csak akkor dolgoztatják őket, amikor a vállalatnak tetszik. Pásztor szerint: „Most például egész Pennsylvániában, Ohio egy részében a gyárak fele áll, Amerika egy újabb pániktól fél, a politikai helyzet egészen bizonytalan, óva kell inteni tehát mindenkit a kivándorlástól. Munkát nagyon nehéz, majdnem lehetetlen kapni“.

Az igazságszolgáltatás teljesen a tőke, a gyárak kezében van. Inkompatibilitás nincs, ügyvéd, bíró, ügyész mind egyetértőnek s a munkásnak csak költségei vannak; de pörét a gazdag vállalatok ellen alig nyerheti meg. A felebbezés költségei körülbelül 250 dollárt tesznek ki — különböző címeken — mivel pedig a munkásnak erre pénze nincs, a munkás nem felebbezhet.

Tehát a szegény kivándorlót még a törvény se védi eléggé. A rendőri eljárás hasonlóan zsaroló intézmény: mert minden egyes előállítás, elfogatás után illetéket kap a nép által választott békebíró s így természetesen a megijedt, magával tehetetlen, angolul nem beszélő munkást állandóan zaklatják, zsarolják.

Száz és száz sérelmet sorol fel Pásztor Árpád ottani honfitársaink lelketlen kizsákmányolásáról, s szívünkben fájlaljuk annak a hontalan másfél millió magyarnak szomorú sorsát.

TARICA

A madárijesztő.

Zoltán Vilmos fordítása.

A rendjel mindig tiszteletet keltő dolog, akkor is, ha nem fűződik hozzá valamely hőstett, világraszóló találmány, vagy száz kötetnyi remekmű emléke. A munka emberének folyton meg-megújuló örömet okoz, a nő keblén pedig a csipkék tömkelegében egy díszszel több, ha valamivel súlyosabb is a többinél. Azután bizonyos esetekben hasznára is válhatik a tulajdonosának, mint azt mindjárt látni fogjuk.

Z. asszony díszkréten viselte egyik nemzeti rendjelünk piros-zöld selyemmel borított gombját, azt, a melyek azok, kik nem tudták megszerezni, tuiságos zöldnek, azok pedig, akik megkapták, sohasem találnak elég pirosnak.

Hogyan jutott Z. asszony e díszhez, mely hatalmas keblén pompázott?

Ennek oka az, hogy Fontainebleau mellett, a thomery-i völgyben, a Szajna felé huzódó s a napfénynek kitett falak mentén remek szőlőbogyók érnek, melyekből isteni bor lesz. Ez a bor, ha egyébként összeköttetésekben nincs hiány, nem egy esetben megszerezte már termelőjének a kis arany- vagy ezüstkeresztet.

Ami senki sem válhatik híressé, mielőtt megszületett volna. A negyven év pelyhes kis bajuszszal árnyalta be. Z. asszony ajkait. Általában az volt, amit a köznép a szép asszony névvel illet. Őt láb és néhány hüvelyk magasságához megfelelő szelesség járult. Járása lassu volt és méltósággal teljes. Mindig jókor indult minden útjára, hogy az utolsó percben ne kelljen hanyat-homlok sietnie.

Nos, a minap Z. asszony visszaigyekezett Fontainebleauban. Kimért léptekkel haladt a gare de Lyon felé, másodosztályu jegyet váltott és nyugodtan beült egy egészen üres szakaszba. A középső ülést foglalta el azt, mely két karnyugtató közt a legnagyobb helyet biztosította.

Azután nyugodtan, a nagy uttól még kisé zihálva várt, mert a vonat csak jó félóra múlva volt indulandó.

Rövid idő múlva az egész pályaudvart katonaság özönlötte el. Z. asszony szakaszát, csak úgy, mint a többi elárasszították a legények. Kettő, négy, nyolc szállt be a szakaszba, jött a kilencedik és utána a tizedik akart belépni a szakaszba, ám a kilencedik így szólt:

— Lassan, öregem! Nem lehet! Egy kövér hölgy van itt.

A másik feleselni kezdett:

— Gondolod, hogy megtelt a kocsi? Még egy helynek kell lenni. Legtőljebb kitesszük öreganyánkat.

— Egyszerű megoldás, valóban.

Elképzelhető, hogy ez az eshetőség nem nyerte meg Z. asszony tetszését. Nyugodtan ült és meg sem moccant.

A kilencedik és a tizedik betolakodott. Aztán valamennyien Z. asszonyt nézték. Csakhamar hangos megjegyzések hallatszottak:

(Folyt. köv.)

A magyar közigazgatási tisztviselők feladata hogy a legnagyobb lelkiismeretességgel világosítsák fel a kivándorolni szándékozó jobbára falusi embereket — az amerikai türhetetlen viszonyokról; tárják fel nekik azt az áldatlan helyzetet, a mely ott a szegény tudatlan munkásokra vár. Nem hisszük azt a gyanúsítást, hogy a községi jegyzők a kivándorlás legbuzgóbb ügynökei s közvetlen összeköttetésben vannak nagy hajójáratok ügynökeivel. Ezt lelkiismeretes, magyar jegyző nem teszi.

Hányszor jaidult már fel az aggódó közvélemény — nemcsak az idegenbe szakadt véreink hanem a kivándorlás okozta elnéptelenedés, ipar és mezőgazdaságban beállott stagnálás miatt is — annak se szeri — se száma. Szinte unalmas már a kivándorlás mizériáival foglalkozni. Százszor megunt, ezerszer elcsépelte, de mindig borzasztóan aktuális, szomorú nemzeti ügy ez. Hány tanulmányut, mennyi ankét, mennyi jajveszékeltő ujságcikk és képviselőházi interpelláció történt e miatt: mégis ott tartunk, hogy ez a modern népvándorlás nem hogy szünőfélben lenne, hanem még nagyobb mérvet öltve szemmel láthatóan bénítja ezt az amugy is maroknyi nemzetet.

Mindezt egybevéve megállapíthatjuk, hogy a legradikálisabb eszközökkel — a kivándorlási törvény erős, magvas reformjával — most már mindenáron utját kell vágni nemzetünk ilyen szétzülésének.

Az erre hivatott intéző köröktől és pedig elsősorban a kormánytól és a törvényhozás kivándorlási tanácsától várjuk a bajok orvoslását. Reméljük, hogy a kormány a szőnyegen levő sürgős törvényjavaslatok letárgyalása után a legjobb akaratral és legnagyobb szakértelemmel fogja az ósdi kivándorlási törvényt megreformálni.

UJDONSÁGOK.

— **Hivatalvizsgálat** Dr. Nagy Aladár a szegeci kir. törvényszéki elnöke a múlt héten a helybeli járásbíroságot vizsgálta, teljes renben találta, e tapasztaltak felet megelégedését fejezte ki.

— **A csongrádi áll. tisztviselők mozgalma.** Mint tudva van, egész ország állami tisztviselői állást foglaltak az élelmi cikkek rohamos emelkedése ellen, amely körülmény megélhetésüket veszélyezteti, tehát létkérdéssé vált. Az állami tisztviselők országos egyesülete elhatározta, hogy a f. hó 12-én nagyszabású országos gyűlést tart, melyen az egész ország állami tisztviselői képviseltetik magukat.

A nevezett egyesület választmánya elhatározta, hogy küldöttségileg kéri fel magyarországi miniszterelnököt, hogy hason oda, miszerint az állami tisztviselők fizetését tekintettel a roppant drágaságra 30 %-al emeljék fel.

Az állami tisztviselők Országos Egyesületének mozgalmahoz az összes vidéki állami tisztviselők és alkalmazottak, azonfelül az állami tanárok és tanítók is csatlakoztak és ma már nincs egyetlen egy község vagy város sem, ahol állami tisztviselők vagy alkalmazottak vannak,

hogy ehhez a mozgalomhoz hozzá ne járultak volna. Ebben a tekintetben csak a csongrádi állami tisztviselők tettek kivételt, akik dacára annak, hogy itt a drágaság az élelmi cikkekénél, de még a lakás tekintetében is fölülmulja a fővárost, meg sem mozdultak.

A f. hó 9-ikére azonban Dr. Koncz Mihály kir. járásbíró, Golián István kir. állami adótárnok és Farkas Béla áll. polg. iskolai igazgató a csongrádi Casinó nagyertermébe érkekezletet hívtak össze, melynek célja az volt, hogy a csongrádi áll. tisztviselők és állami alkalmazottak csatlakozzanak a tisztviselők országos mozgalmahoz és a f. hó 12-én tartandó országos nagygyűlésen képviseltesék magukat.

Az összehívott érkekezleten szép számmal jelentek meg a helybeli áll. tisztviselők. Az érkekezlet elnökéül Farkas Béla áll. polg. isk. igazgatót választották meg és hosszas eszmecsere után egyhangulag elhatározták, hogy az állami tisztviselők országos mozgalmahoz hozzájárulnak, egyben megválasztották a kiküldötteket, kik a helybeli állami tisztviselőket az országos nagygyűlésen képviselik.

— **Pislogó villanyos körték.** Hát akárki akár mit beszél is, de tény az, hogy a mi villanyvilágításunk eddig annyira bevált, hogy ilyen kevés költséggel az egész országban nem oldották meg a villanyvilágítást mint itt nálunk Csongrádon. Természetes, hogy ez ellen nekünk sincs seimmi kifogásunk. Azonban az mégis tény, hogy az utcai villanyos égőket máj ideje lenne egyszer kicserélni: mert ma már úgy égnek és világítanak, mint L. Tóth István venyege örömtüze. mit Magyarország ezredéves ünnepélyének emlékére gyújtott az Asott Tisza partján. Amennyiben a venyege parázs nagyon alkalmas a krumplisütésre, de az általános közvilágítás problémájának megoldására éppen nem, szintugy nem alkalmasak a kiegészítő szénzálasok az utcák világítására. Ajánljuk ezt a körülményt a „Hazai” — figyelembe.

— **A csongrád-sövényházi ármentesítő társulat pöre.** A csongrád-sövényházi ármentesítő társulat bíról keresettel élt a pénzügyminiszterium ellen a közigazgatási bíróságnál. A társulat a bírói keresetet azért indította meg mert a pénzügyi kormányt nem utalta ki a társulatnak a védőgátak építési költségeire kibővített 42000 koronay amiért aztán viszont a társulat nem tudteleget tenni a Csongrád községgel szemben fenálló kötelezettségének.

— **Hát repült, a repülőgép Szentesen?** Ezt kérdezték azok, akik vasárnap délelőtt a felsőcsordajáráson emelt hangárban megnézték azt a monoplánt, amelyen Kvasz Andrásnak kellett volna repülő produkciókat tartani, — ezt kérdezték — mondjuk, azoktól, akik vasárnap este felé csolódottan, elkedvetlenül jöttek vissza a — repülőtérről. No mert akik délelőtt a gépet látták, körülbelül tisztában voltak vele, hogy Kvasz András a világ legnevesebb aviatikusa, legképzettebb pilótája lehet, azonban az a rozoga alkotmány, amit repülőgép elnevezéssel Szentesenre vitt, egyáltalán nem alkalmas arra, hogy azon az emberrepülésnek különben is nyaktörő vállalkozást képező mutatványát a siker kilátásával lehessen produkálni. Így aztán a szentesi repülés — amint előre látták és ezt még idején Csallany Gábor múzeumőr úrral közölték is — voltaképpen egy nagy kudarc volt, mely Kvasz András dicsőségét nem emelte a sok ezer nézőnek lelket akik a nem éppen szerényre szabott díjélepedíjat lefizették a csalódottság keserű

ézésével töltötte el. Vételenül sajnáljuk ezt a kudarcot, amelyet felidézni semmi ok és szükség nem volt. Mert ha Székely Mihály, akivel a megegyezés félig-meddig már meg volt most Szentesen bármilyen okból nem jöhetett el, — nem dőlt volna ki a világ a sarkaiból ha tavaszig vártak volna is a repülésnek Szentesen való bemutatásáért. Minden esetre jobb lett volna, mint a repülést így diszkreditálni és annak a jövőben itt való sikeres bemutatását kockáztatni. Ugy hírlík, hogy a vállalkozók ráfizettek volna erre a — nemrepülésre.

— **Vásárok és pótvásárok.** Részben állapotbetegségek részben pedig a kolerariadalom miatt sok helyen elmaradtak az idei őszi országos vásárok most ezekben a községben a kereskedelemi miniszter pótvásárokat engedélyezett. Ilyen pótvásár lesz novemberben 10—12-ig Gyomán, 12-én Cibakházán, 12—13-án Topolyán, 18—19-én Szegváron. Makon az idei őszi országos vásár 18—19-én és 20-án lesz megtartva s vézmentes helyről erre a vásárra mindenféle lábas jószág szabadon felhajtható.

— **Halálra égett kisleány.** Borzalmas szerencsétlenség történt a napokban Szűcs András tekintélyes dorozsmai gazdálkodó tanyáján. A gazda Erzsike nevű három éves kisleánykájának ruhája a kályhából kipattanó szikrától, éppen amikor a gyermek magában volt a tanyaházban, lángrobbant és mire az udvaron tartózkodó családtagok a rémes sikoltozást meghallották, berohantak de akkorra a szerencsétlen csöpp teremtés szénné égett.

— **Szerencsétlenség a Tiszán.** Ifj. Forgó József fiatal gazda f. hó 8-án d. e 5 óra után a mámai kompon át akart menni a mámai rétbe, mikor a kompon elindult, Drahot Márton 14 éves Márton nevű suhanc fia azért, mert Forgó lova kocsiján levő szénájából enni akart, úgy orron ütötte az egyik lovat, hogy a ló visszahorkant s a kocsit is magával lökte. A kocsi, melyen eke volt, elszakította a komponban levő keresztelő lánccal s a kocsi a rajta ülő gazdával együtt a Tiszába zuhant. A megrémült emberek az első pillanatban csak nézték a fuldokló lovakat, majd Forgót is feldobta a víz, kinek a nyakában egy nehéz, uj suba lógott, de ettől csakhamar megszabadult s segítségért kiabált, mire Nagy (Rékasi) Mihály révész és Tóth Pál János 23 éves tanyai lakos ladikba ültek s a fuldokló Forgó után mentek. Még egyszer fel jött a víz felszínére Forgó s végkép elmerült, mert utolsó erejét elvesztette. Rékasi azonban utána nyult és sikerült neki a víz alatt fuldokló Forgó kezét megfogni és a ladikba emelni. A lovak megfulladtak. A kár 2000 korona.

— **Kenyérgyár Csongrádon** Tegnap délután nyílt meg a közönség részvételével „Erszébet” cím alatt az új kenyérgyár. A berendezése igen szép és szakszerű.

— **Gyanus halál.** Folyó hó 8-án Vogel Klárka mérgezési tünetek közt meghalt, mint hogy gyanu merült fel arra nézve, hogy a csecsemőnek tévedésből mérges folyadékot adtak be, felboncolták. A boncolás során az orvosok megállapították, hogy a csecsemő tüdőgyulladásban halt meg.

— **Tüzek.** Folyó hó 4-én Maszlag István ragyréti földjén egy kazal szalmája ismeretlen okból leégett. A kár 60 korona, biztosítva nem volt. Ugyanaznap Medgyesi Sándor az urban uton egy serfés ól gyulladt ki és leégett. A kár 35 korona, ez sem volt biztosítva. Folyó hó

SALVATOR kiváló bőr- és lithumos gyógyforrás
vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatású. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Rapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban. SCHULTES AGOST Szinye-Lipoczi Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

8-án Szabados Henrik mezőőrnek a hullámtéren levő kunyhója égett le. Benne égett minden ruhaneműje és élelmi szerek. A kár 200 korona, ugyancsak annyira volt biztosítva.

— Öngyilkossági kísérlet. Bekes Laura folyó hó 7-én 15 éves kórházi segédápolóné sublimát oldatot ivott. A szerencsétlen öngyilkost a gyors orvosi segély megmentette az életnek.

SZULTÁNORPÁIS

BŐR- ÉS DÚS LITHION TARTALMÚ
GYÓGYÍTÓ ÉS ÜDÍTŐ ITAL.
KIVÁLÓ HIGIENAI ÉS HIGIENAI
KUTKEZELŐSÉG: EPERJES.

Verékképviselő Csongrád megyére

A szentesi Mezőgazdasági Ipar és Kereskedelmi Bank Részvénytársaság
SZENTES.

— Ha nem akar „fiatal gyenge savanya söröt” rendeljen Ausländer Jenő söraktáránál — ahol hordókban, nagy és kis üvegekben, a legjobbat, legolcsóbb árban házhoz szállítva beszerezhet ugyanott kitűnő fehér és siller borokat butelázva vagy kimérve.

— Nagyon meg lesz elégedve, ha hurutnál, köhögésnél vagy náthánál a Sirolin megkísérelt és be foja látni, miért ajánlják a leghíresebb tanárok és gyakorló orvosok a Sirolin „Roche”-t mint biztos jó szert a légzőszervek minden betegségének leküzdésére!

Ha kedves az élete, tartsa rendben az emésztőszerveit, mert a legtöbb betegségnek a rossz gyomor és a rendetlen emésztés az alapoka. A gyomor rendbentartására az orvosok egyhangzó véleménye szerint páratlanul áll hatására nézve a természetes **Ferenc József-keserűviz**, mely kíméletes, gyors és biztos hatása által tűnik ki s melynek ezért egy háztartásban sem szabadna hiányozni. A legcsekélyebb gyomorrontás esetében is $\frac{1}{2}$ borospoháryi valódi Ferencz József-keserűvizet kell meginni, hogy a nagyobb bajnak elejét vegyék.

Nyilatkozat.

Allami tisztviselők folyó hó 9-én tartott értekezletén akkor amidőn a küldöttségbe Gólián István kir. adóhivatali pénztárnok ur jelöltetett, én ezen jelölést el nem fogadtam, tekintve hogy ezen tettemet mint a nevezett személye elleni állásfoglalást tüntették fel, nem annyira a magam, mint inkább a Gólián István személye érdekében kijelentem, hogy nekem nem a személye ellen volt kifogásom, mert én őt egy ilyen képviseltetésre igenis alkalmasnak és hivatottnak tartom, más alkalomkor éppen én lettem volna

az, aki őt ajánlottam volna, én csak ez alkalomkor, hangsúlyozva azt, hogy *ugyanazon okok miatt* a melyek miatt a saját jelöltetésemet el nem fogadhattam, ugyanazon okok miatt nem fogadhattam el az övét sem; — ismét hangsúlyozom, hogy a személy ellen, mint ilyen ellen kifogásom nem volt.

Csongrád, 1911. november 10.

Kormos Lajos

Szerkesztői üzenet.

Közérdekből egy adófizető. Tessék a cikket aláírni, akkor leközzöljük. Nekünk a vádaskodás nem szokásunk.

ad. 9309:1911. szám.

Csongrád község előjáróságától.

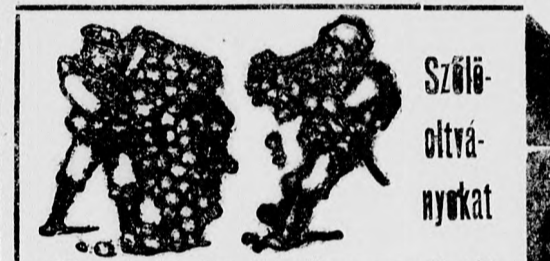
Hirdetmény

A szállók közötti külterületi szülész női állásra amely 300 k. évi kéz pénz javadalmazással va összekötve ezennel pályázat hirdettek:

Felhívtnak az okl. szülész nők részéről ezen állásra pályázati kérvényeiket 1911 évi Deczember hó 10-ik napjáig a községi iktatói hivatalba adják be.

Congrád. 1911 évi November hó 11-én

Községi Előjáróság.

Szőlő-
oltvá-
nyokat

szállít amerikai szima és gyökerez vesszőket különféle fajokban, *fajtisztaságért* jótállva legdusabb választékban a már évek óta elismert és legmegbízhatóbbnak ismert:

Kisküllömeti első szőlőoltvány telep

Tulajdonos: GASPARI FRIGYES.

Medgyes 60 sz. (Nagyküllő m.)

Tessék képes árjegyzéket kérni!

Az árjegyzékben található az ország minden részéről érkezett *elismert levelek*, ennél fogva minden szőlőbirtokos megrendelésének megtétele előtt az ismerős személyiségektől ugy szó-mint írásbelileg bizonyosságot szerezhet magának *feuti szőlőtelep felkötlen megbízhatóságáról*.

Értesítés!!

Tisztelettel tudatom a hölgy közönséggel, hogy *divatárú kiegészítésül Kiskunfélegyházán Damjanics utca 2 szám* alatt a Református templom mellett levő házámban a mai kornak teljesen megfelelő, fővárosi módszer szerint

„Női-divat Szalont” nyitottam.

Elfogagok minden női szabósághoz tartozó angol és *francia ruhák izléses és elsőrendű elkészítését* u. m. *Kostümök, nappali és estélyi toiletteket*.

Sikerült egyi előkelő bécsi szalon *elismert* szobásznőjét divatszalonom vezetésre megnyerni ki évekig előkelő budapesti,

bécsi és párisi szalonokban, mint vezetőnő és szobásznő működött ez bútosíték arra hogy a legkényesebb izlésnek minden tekintetben meg tud felelni.

Kérem a hölgy közönség szives támogatását.

Tisztelettel:

Kalmár Manó
divatárú kereskedő

köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb
RETHY-féle

pemetefü cukorkánál.

vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RETHY-félet kérjük, mivel sok haszontalan utánpótlás van.

1 doboz 60 fillér

Csak RETHY-félet fogadjunk el!

Milliók

használgák

KÖHÖCÉS

rekedtség, katarús, élnyálkásodás, göresös és számarköhögés ellen a

KAIZER-féle

Mell Kamarellát

a 3 hársfával

6050 bizonyítvány orvosok és magánosoktól kezkeskedik a biztos eredményt.

Nagyon kellemes és jó ízű cukorka.

Csomagja 20—40 fillér. Dobozba 60 fillér.

Kapható:

Berkovics Mór és Barna Henrik gyógyszerészeknél Csongrádon.

Lapunk nyomdájában egy tanuló fizetéssel telvétetik

Sirolin "Roche" biztos

gyógyhatást nyújt **katarrhusoknál** hörghurutnál, **asthmanál**, influenza után. **Sirolin "Roche"** kezdődő tüdőbetegséget **esirajában elfojt**. Kellemes íze és az étvágyra való kedvező befolyása megkönnyítik a Sirolin "Roche"-al való hosszabb kurákat!

A légzési szervek

meghűléseit legbiztosabban a **Sirolin "Roche"**-al kezelik. **Észert** nélkülözhetetlen ezen elismert és bevált szer minden háztartásban.

Sziveskedjék a **gyógytárakban** határozottan **Sirolin "Roche"-t** kérni.

Gyomorhajban szenvedőknek

Mindazoknak, akik akár megfázás, gyomor elrontás, nehezen emészthető, forró, hideg ételek, vagy rendetlen életmód által

Gyomorkatarust, gyomorgöres vagy elnyálkálkodást

kaptak, ajánljuk a legjobb házi-szert, amelynek kitűnő hatása évek óta ki van próbálva. Es ez a

Hubert Ullrich-féle

Növény bort,

Ez a növénybor jeles gyógyerősnek talált növények és igen jó borból készült, erősíti, éltezi az emésztési szervek az emberben. A növénybor eltávolítja az emésztési zavarokat és sikeresen mozditja elő az egészséges vér képződését.

Az idejében használt növénybor elhárítja már csirájában a gyomor rosszul létet. Ne késsen tehát senki annak idejében való használatával. Előjelei főfájás, felbűfögés, gyomorégés, felluvódás és hányinger, ezek az előjelek régi gyomorhajnál erősebben lépnek fel azonban néhányzori használat után teljesen elmúlnak.

Székrekedés és annak kellemetlen következményei u. m. szorulás, kölik, szménobogás, álmatlanság és vérképződés a máj és lép körüli a növénybor által gyorsan megszűnik. A növénybor megszünteti az étvágytalanságot, és eltávolítja könnyű székelés által az emésztetlen anyagot a gyomor és belekből.

Sovány, sápadt kinézés, vérszegénység elgyengülés rendszeres következményei a rossz emésztésnek, kóros vérképződés és beteg állapotban, májnak. Az étvágytalanság azután állapot és kedélylehangoltság, ideges gyori főfájás, éjjeli nyugtalan-ság emészté meg az embereket, a növénybor a gyenge életerősnek ad friss életerőt. A növénybor fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést és gyarapodást sieteti a vérképződést, csillapítja az idegeket és életkedvet ad. Termédek köszönő levél igazolja azt

Növénybor kapható 3-4 koronás üvegekben, u. m. Csongrádon Kiskunfélegyházán, Alpáron Csépa, Kunszentmárton Csab, Csüd, p., Bánfalva, Orosháza Szentés ugyszintén minden nagyobb és kisebb gyógyszerárakban.

Minden magyarországi gyógyszerárban, szétküldési eredeti árban bárhová.

Utánzásoktól ovakodjunk és kérjünk kizárólag

HUBERT ULLRICH-féle Növénybort.

Az én gyógyborom nem titkos szer; alkatrészei: Malagabor 450, borszesz 1000, Glycerin 1000, vörös bor 2400, csetebogvós sav 150, cseresnyesav 320, Fenchl, anisz féle helénagvökér, amerikai erőgyökér, ención kalmusgyökér a 1000. Ezeket az alkatrészeket kel összekeresni.

Hirdetések

jutányosan felvétetnek lapunk kiadóhivatalában.

Hat fontos cikk!

Szén Mész Cement Műtrágya Gépolaj Nyersolaj

legjobb beszerzési forrás

Klár Andor Részv. Társ.

Debrecen, Piac utca 77. szám.

Bankosztályunk bankügyleteket, Műszaki osztályunk műszaki ügyleteket bonyolít le.

Értesítés.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy **réz- és vasbutor gyáramat ARADON Józeff főherceg ut 11. szám helyeztem át,** ahol

réz- és vasbutorokat

a legegyszerűbbtől a legmodernebb kivitelben készítek.

Vidéki megrendeléseket is pontosan teljesítek.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradtam illő tisztelettel

Garai Károly

Az egész országban minden gazdánál dicséretet és nagy meglepedést aratnak

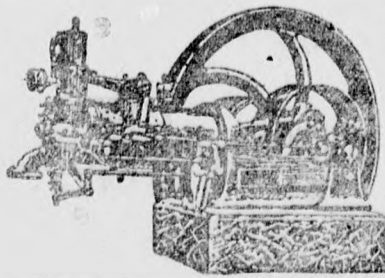
BENZIN ÉS NYERSOLAJ MOTOROS CSÉPLŐKÉSZLETEK

Minden gazda maga kezelheti, nem kell gépész sem hatósági engedély

Rendkívül olcsó és tiszta piacképes cséplés, már 4 lóerejű gépeknél is egész 20 lóerőig

Motoraikkal a községben a házak között az udvarban szabad cséplni

Szives figyelmébe! Minden gazda, ki egy motoros cséplőkészlet beszerzésének még csak gondolatával is foglalkozik, kérje egy levelező-lapon képes árjegyzékünket — ingyen és bérmentesen küldjük — és abban oly fontos adatokat talál, hogy azonnal mindenben teljesen tájékozva lesz.

Bérmentes szállítás az ország minden állomásra.

Legujabban megállapított igen előnyös árak és kényelmes feltételek

Levél cím:

KELLNER ANTAL ÉS FIABudapest, váci-ut 4.